

1. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

1.1. Przedmiotem opracowania jest projekt rozbiórki obiektów lub grup obiektów budowlanych w ramach etapu 1. budowy nowej ulicy od ul. Mickiewicza do ul. Kościuszki z niezbędnym uzbrojeniem technicznym w Suwałkach w ramach zadania pn. „Opracowanie kompletnej dokumentacji technicznej zagospodarowania zieleni parkowej, usług sportowych, terenów dróg publicznych oraz komunikacji rowerowej ujętych w miejscowym planie zagospodarowania terenu ograniczonego ulicami T. Kościuszki, A. Mickiewicza oraz rzeką Czarną Hańczą w Suwałkach”.

1.2. Zakres opracowania obejmuje: rozbiórkę części obiektu zlokalizowanego na działce nr: 11416 obr. 06, m. Suwałki.

2. OPIS OGÓLNY OBIEKTÓW DO ROZBIÓRKI

2.1. Obiekt nr 4: parterowa dobudowa budynku (w kolejnych etapach przeznaczonego do modernizacji i rozbudowy).

Wymiary: 3,0m x3,24m wys. 3,30m.

Konstrukcja: fundamenty betonowe, konstrukcja tradycyjna, murowana; ściany nieocieplone, tynkowane; dach w konstrukcji drewnianej, kryty papą.

Obiekty w ruinie.

3. OPIS PROJEKTU ROZBIÓRKI.

UWAGA: W trakcie rozbiórek obiektów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków istniejących, przeznaczonych do pozostawienia, należy zachować **szczególną ostrożność**. W trakcie rozbiórek należy zapewnić zachowanie istniejącego poziomu fundamentów obiektów przyległych, a prace należy wykonywać w sposób gwarantujący zachowanie integralności konstrukcji.

3.1. Prace przygotowawcze do rozbiórek budynków.

Demontaż stolarki okiennej i drzwiowej;

Demontaż rynien, rur spustowych, obróbek blacharskich i pozostałych elementów stalowych;

Rozbiórka ścian działowych;

Zdjęcie warstw wykończeniowych dachu i ścian.

3.2. Rozbiórka budynków i fundamentów.

Rozbiórka szybów wentylacyjnych;

Rozbiórka poszycia dachu;

Rozbiórka nośnej konstrukcji dachu;

Rozbiórka ścian konstrukcyjnych;

Rozbiórka posadzek i podkonstrukcji podłóg;

Rozbiórka fundamentów – wykonać dopiero po całkowitym demontażu wszelkich elementów i konstrukcji ponad fundamentami.

4. WYTYCZNE PROWADZENIA ROBÓT BUDOWLANYCH. OCHRONA MIENIA I LUDZI.

4.1. Warunki przygotowania i prowadzenia robót budowlanych.

4.1.1. Do wykonywania prac budowlanych Wykonawca może przystąpić po uzyskaniu przez Inwestora prawomocnej Decyzji o pozwoleniu na wyburzenia (budowę) i co najmniej po 7 dniach od zawiadomienia organu administracji budowlanej o przystąpieniu do wykonywania robót budowlanych.

4.1.2. Uczestnicy procesu budowlanego współdziałają ze sobą w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w procesie przygotowania i realizacji budowy.

4.1.3. Wszystkie osoby przebywające na terenie budowy obowiązują stosowanie niezbędnych środków ochrony indywidualnej.

4.1.4. Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik robót oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków.

4.1.5. Do zabezpieczenia stanowisk pracy na wysokości, w celu ochrony przed upadkiem z wysokości, należy stosować środki ochrony zbiorowej, w szczególności balustrady, siatki ochronne i siatki bezpieczeństwa.

- 4.1.6. Stosowanie środków ochrony indywidualnej, w szczególności takich jak szelki bezpieczeństwa, jest dopuszczalne, gdy nie ma możliwości stosowania środków ochrony zbiorowej.
- 4.1.7. Osoba wykonująca roboty w pobliżu krawędzi dachu płaskiego lub dachu o nachyleniu do 20%, jest obowiązana posiadać odpowiednie zabezpieczenia przed upadkiem z wysokości.
- 4.1.8. Prace budowlane mogą być wykonywane tylko pod nadzorem osoby posiadającej uprawnienia do wykonywania powyższych robót. (samodzielna funkcja techniczna – kierownik budowy)

4.2. Zagospodarowanie terenu rozbiórki.

- 4.2.1. Zagospodarowanie terenu budowy wykonuje się przed rozpoczęciem robót budowlanych, co najmniej w zakresie: ogrodzenia terenu budowy i Wyznaczenia stref niebezpiecznych, urządzenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i socjalnych, zapewnienia oświetlenia naturalnego i sztucznego, zapewnienia łączności telefonicznej, urządzenia składowisk odpadów.
- 4.2.2. Teren rozbiórki należy ogrodzić albo w inny sposób uniemożliwić wejście osobom nieupoważnionym.
- 4.2.3. Jeżeli ogrodzenie terenu rozbiórki jest możliwe, należy oznakować granice terenu za pomocą tablic ostrzegawczych, a w razie potrzeby zapewnić stały nadzór.
- 4.2.4. Ogrodzenie terenu rozbiórki wykonuje się w taki sposób, aby nie stwarzało zagrożenia dla ludzi. Wysokość ogrodzenia powinna wynosić co najmniej 1,5 m.
- 4.2.5. Dla pojazdów używanych w trakcie wykonywania robót budowlanych wyznacza się miejsca postojowe na terenie rozbiórki.
- 4.2.6. Szerokość drogi przeznaczonej dla ruchu pieszego jednokierunkowego powinna wynosić co najmniej 0,75 m, a dwukierunkowego - 1,2 m.
- 4.2.7. Pochylnie, po których dokonuje się ręcznego przenoszenia ciężarów, nie powinny mieć spadków większych niż 10%.
- 4.2.8. Drogi komunikacyjne dla wózków i taczek nie mogą być nachylone więcej niż: dla wózków szynowych – 4%, dla wózków bezzynowych – 5%, dla taczek – 10%.
- 4.2.9. Drogi komunikacyjne dla wózków i taczek, usytuowane nad poziomem terenu powyżej 1 m, zabezpiecza się balustradą. Balustrada składa się z deski krawężnikowej o wysokości 0,15 m i poręczy ochronnej umieszczonej na wysokości 1,1 m. Wolną przestrzeń pomiędzy deską krawężnikową a poręczą wypełnia się w sposób zabezpieczający pracowników przed upadkiem z wysokości.
- 4.2.10. W przypadku rusztowań systemowych dopuszcza się umieszczanie poręczy ochronnej na wysokości 1 m.

- 4.2.11. Przejścia o pochyleniu większym niż 15% zaopatruje się w listwy umocowane poprzecznie, w odstępach nie mniejszych niż 0,4 m lub w schody o szerokości nie mniejszej niż 0,75.
- 4.2.12. Przejścia i strefy niebezpieczne oświetla się i oznakowuje znakami ostrzegawczymi lub znakami zakazu.
- 4.2.13. Strefę niebezpieczną ogradza się i oznakowuje w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym.
- 4.2.14. Przejścia, przejazdy i stanowiska pracy w strefie niebezpiecznej zabezpiecza się daszkami ochronnymi.
- 4.2.15. Strefę niebezpieczną, w której istnieje zagrożenie spadania z wysokości przedmiotów, ogradza się balustradami.
- 4.2.16. Strefa niebezpieczna, o której mowa wyżej, w swym najmniejszym wymiarze liniowym liczonym od płaszczyzny obiektu budowlanego, nie może wynosić mniej niż 1/10 wysokości, z której mogą spadać przedmioty, lecz nie mniej niż 6 m.
- 4.2.17. W zwartej zabudowie miejskiej strefa niebezpieczna, o której mowa wyżej, może być zmniejszona pod warunkiem zastosowania innych rozwiązań technicznych lub organizacyjnych, zabezpieczających przed spadaniem przedmiotów.
- 4.2.18. Daszki ochronne powinny znajdować się na wysokości nie mniejszej niż 2,4 m nad terenem w najniższym miejscu i być nachylone pod kątem 45° w kierunku źródła zagrożenia. Pokrycie daszków powinno być szczelne i odporne na przebicie przez spadające przedmioty.
- 4.2.19. W miejscach przejść i przejazdów szerokość daszka ochronnego wynosi co najmniej o 0,5 m więcej z każdej strony niż szerokość przejścia lub przejazdu.
- 4.2.20. Używanie daszków ochronnych jako rusztowań lub miejsc składowania narzędzi, sprzętu, materiałów jest zabronione.
- 4.2.21. Na terenie rozbiórki wyznacza się, utwardza i odwadnia miejsca do składowania materiałów i wyrobów.
- 4.2.22. Składowiska odpadów wykonuje się w sposób wykluczający możliwość wywrócenia, zsunięcia, rozsunięcia się lub spadnięcia składowanych wyrobów i urządzeń.
- 4.2.23. Materiały składowane w miejscu wyrównanym do poziomu.
- 4.2.24. Materiały drobnicowe układa się w stosy o wysokości nie większej niż 2 m, dostosowane do rodzaju i wytrzymałości tych materiałów. Stosy materiałów workowanych układa się w warstwach krzyżowo do wysokości nieprzekraczającej 10 warstw.
- 4.2.25. Przy składowaniu materiałów odległość stosów nie powinna być mniejsza niż: 0,75 m - od ogrodzenia lub zabudowań; 5 m - od stałego stanowiska pracy.

4.2.26. Opieranie składowanych materiałów lub wyrobów o płoty, słupy napowietrznych linii elektroenergetycznych, konstrukcje wsporcze sieci trakcyjnej lub ściany obiektu budowlanego, jest zabronione.

4.2.27. Wchodzenie i schodzenie ze stosu utworzonego ze składowanych materiałów lub wyrobów jest dopuszczalne wyłącznie przy użyciu drabiny lub schodni. Podczas mechanicznego załadunku lub rozładunku materiałów lub wyrobów, przemieszczanie ich nad ludźmi lub kabiną, w której znajduje się kierowca, jest zabronione. Na czas wykonywania tych czynności kierowca jest obowiązany opuścić kabinę.

4.3. Wymagania dotyczące miejsc pracy usytuowanych w budynkach.

4.3.1. Strefy gromadzenia i usuwania odpadów należy wygrodzić i oznakować.

4.3.2. Ściany i inne przegrody, które mogą ulec przewróceniu w czasie demontażu lub wyburzenia, należy odpowiednio zabezpieczyć.

4.3.3. Krawędzie stropów nieobudowanych ścianami należy zabezpieczyć balustradami.

4.3.4. Teren budowy wyposaża się w niezbędny sprzęt do gaszenia pożaru.

4.3.5. Stanowiska pracy, pomieszczenia i drogi komunikacji powinny być, w miarę możliwości, oświetlone światłem dziennym.

4.3.6. Jeżeli światło naturalne jest niewystarczające do wykonywania robót oraz w porze nocnej, należy stosować oświetlenie sztuczne.

4.3.7. W razie konieczności mogą być stosowane przenośne źródła światła sztucznego. Ich konstrukcja i obudowa oraz sposób zasilania w energię elektryczną nie mogą powodować zagrożenia porażeniem prądem elektrycznym.

4.3.8. Otwory komunikacyjne w przegrodach budowlanych powinny odpowiadać wymaganiom zawartym w przepisach techniczno-budowlanych.

4.3.9. Drogi ewakuacyjne oraz występujące na nich drzwi i bramy oznakowuje się znakami bezpieczeństwa.

4.3.10. Strefy niebezpieczne powinny być trwale i jednoznacznie oznakowane.

4.3.11. Drogi komunikacyjne powinny być zabezpieczone przed spadającymi przedmiotami i powinny mieć: trwałe i ustabilizowane podłoże; trwałą, wytrzymałą i stabilną konstrukcję nośną.

4.3.12. Stanowiska pracy powinny umożliwiać swobodę ruchu, niezbędną do wykonania pracy.

4.3.13. Stanowiska pracy o niestałym charakterze należy poddawać sprawdzeniu pod względem ich stabilności, zamocowań oraz zabezpieczeń przed upadkiem osób i przedmiotów. Sprawdzenia należy dokonać po każdej zmianie usytuowania, po każdej przerwie w pracy trwającej dłużej niż 7 dni, a dla stanowisk usytuowanych na zewnątrz budynku - po silnym wietrze, opadach śniegu lub oblodzeniu.

4.4. Maszyny i inne urządzenia techniczne.

- 4.4.1. Operatorzy lub maszyniści żurawi, maszyn budowlanych, kierowcy wózków i innych maszyn o napędzie silnikowym powinni posiadać wymagane kwalifikacje.
- 4.4.2. W przypadku stwierdzenia w czasie pracy uszkodzenia maszyny lub innego urządzenia technicznego należy je niezwłocznie unieruchomić i odłączyć dopływ energii.
- 4.4.3. Na stanowiskach pracy przy stacjonarnych maszynach i innych urządzeniach technicznych powinny być dostępne instrukcje bezpiecznej obsługi i konserwacji, z którymi zapoznaje się osoby upoważnione do pracy na tych stanowiskach.
- 4.4.4. Maszyny i inne urządzenia techniczne przed rozpoczęciem pracy i przy zmianie obsługi powinny być sprawdzone pod względem sprawności technicznej i bezpiecznego użytkowania.
- 4.4.5. Haki do przemieszczania ładunków powinny spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących systemu oceny zgodności i mieć wyraźnie zaznaczoną nośność maksymalną.
- 4.4.6. Jeżeli przy przemieszczaniu ładunków zachodzi możliwość wysunięcia się zawiesia z gardzieli haka, należy stosować haki wyposażone w urządzenia zamykające gardziel.
- 4.4.7. Ocena stopnia zużycia haków i ustalenie ich przydatności do dalszej pracy powinny być przeprowadzane przed rozpoczęciem każdej zmiany roboczej przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje.
- 4.4.8.** Wchodzenie pod podniesione ładunki jest zabronione.
- 4.5. Rusztowania i ruchome podesty robocze.**
- 4.5.1. Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny być wykonywane zgodnie z dokumentacją producenta albo projektem indywidualnym.
- 4.5.2. Rusztowania systemowe powinny być montowane zgodnie z dokumentacją projektową z elementów poddanych przez producenta badaniom na zgodność z wymaganiami konstrukcyjnymi i materiałowymi, określonymi w kryteriach oceny wyrobów pod względem bezpieczeństwa.
- 4.5.3. Elementy rusztowań, innych niż wymienione w pkt. 4.5.2, powinny być montowane zgodnie z projektem indywidualnym.
- 4.5.4. Montaż rusztowań, ich eksploatacja i demontaż powinny być wykonywane zgodnie z instrukcją producenta albo projektem indywidualnym.
- 4.5.5. Osoby zatrudnione przy montażu i demontażu rusztowań oraz monterzy ruchomych podestów roboczych powinni posiadać wymagane uprawnienia.
- 4.5.6. Użytkowanie rusztowania jest dopuszczalne po dokonaniu jego odbioru przez kierownika budowy lub uprawnioną osobę. Odbiór rusztowania potwierdza się wpisem w dzienniku budowy lub w protokole odbioru technicznego. Wpis w dzienniku budowy lub w protokole odbioru technicznego rusztowania określa w szczególności: użytkownika rusztowania; przeznaczenie rusztowania; wykonawcę montażu rusztowania z

podaniem imienia i nazwiska albo nazwy oraz numeru telefonu; dopuszczalne obciążenia pomostów i konstrukcji rusztowania; datę przekazania rusztowania do użytkowania.

- 4.5.7. Na rusztowaniu lub ruchomym podeście roboczym powinna być umieszczona tablica określająca: wykonawcę montażu rusztowania lub ruchomego podestu roboczego z podaniem imienia i nazwiska albo nazwy oraz numeru telefonu; dopuszczalne obciążenia pomostów i konstrukcji rusztowania lub ruchomego podestu roboczego.
- 4.5.8. Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny być wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem.
- 4.5.9. Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny: posiadać pomost o powierzchni roboczej wystarczającej dla osób wykonujących roboty oraz do składowania narzędzi i niezbędnej ilości materiałów; posiadać stabilną konstrukcję dostosowaną do przeniesienia obciążeń; zapewniać bezpieczną komunikację i swobodny dostęp do stanowisk pracy; zapewniać możliwość wykonywania robót w pozycji niepowodującej nadmiernego wysiłku; posiadać poręcz ochronną; posiadać piony komunikacyjne.
- 4.5.10. Rusztowania stojakowe powinny mieć wydzielone bezpieczne piony komunikacyjne.
- 4.5.11. Odległość najbardziej oddalonego stanowiska pracy od pionu komunikacyjnego rusztowania nie powinna być większa niż 20 m.
- 4.5.12. Rusztowania należy ustawiać na podłożu ustabilizowanym i wyprofilowanym, ze spadkiem umożliwiającym odpływ wód opadowych.
- 4.5.13. Liczbę i rozmieszczenie zakotwień rusztowania oraz wielkość siły kotwiącej należy określić w projekcie rusztowania lub dokumentacji producenta.
- 4.5.14. Składowa pozioma jednego zamocowania rusztowania nie powinna być mniejsza niż 2,5 kN.
- 4.5.15. Konstrukcja rusztowania nie powinna wystawać poza najwyżej położoną linię kotew więcej niż 3 m, a pomost roboczy umieszcza się nie wyżej niż 1,5 m ponad tą linią.
- 4.5.16. W przypadku odsunięcia rusztowania od ściany ponad 0,2 m należy stosować balustrady od strony tej ściany.
- 4.5.17. Udźwig urządzenia do transportu materiałów na wysięgnikach mocowanych do konstrukcji rusztowania nie może przekraczać 1,5 kN.
- 4.5.18. Rusztowanie z elementów metalowych powinno być uziemione i posiadać instalację piorunochronną.
- 4.5.19. Usytuowanie rusztowania w obrębie ciągów komunikacyjnych wymaga zgody właściwych organów nadzorujących te ciągi oraz zastosowania wymaganych przez nie środków bezpieczeństwa. Środki bezpieczeństwa powinny być określone w projekcie organizacji ruchu.
- 4.5.20. Rusztowania, o których mowa wyżej, oprócz wymagań określonych wyżej, powinny posiadać co najmniej: zabezpieczenia przed spadaniem

przedmiotów z rusztowania; zabezpieczenie przechodniów przed możliwością powstania urazów oraz uszkodzeniem odzieży przez elementy konstrukcyjne rusztowania.

- 4.5.21. Rusztowania, usytuowane bezpośrednio przy drogach, ulicach oraz w miejscach przejazdów i przejść dla pieszych, oprócz wymagań określonych wyżej, powinny posiadać daszki ochronne i osłonę z siatek ochronnych.
- 4.5.22. Osoby dokonujące montażu i demontażu rusztowań są obowiązane do stosowania urządzeń zabezpieczających przed upadkiem z wysokości.
- 4.5.23. Przed montażem lub demontażem rusztowań należy wyznaczyć i ogrodzić strefę niebezpieczną.
- 4.5.24. Równoczesne wykonywanie robót na różnych poziomach rusztowania jest dopuszczalne, pod warunkiem zachowania wymaganych odstępów między stanowiskami pracy. Odległości bezpieczne wynoszą w poziomie co najmniej 5 m, a w pionie wynikają z zachowania co najmniej jednego szczelnego pomostu, nie licząc pomostu, na którym roboty są wykonywane.
- 4.5.25. Pozostawianie materiałów i wyrobów na pomostach rusztowań i ruchomych podestów roboczych po zakończeniu pracy jest zabronione.
- 4.5.26. Zrzucanie elementów demontowanych rusztowań i ruchomych podestów roboczych jest zabronione.
- 4.5.27. Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny być każdorazowo sprawdzane, przez kierownika budowy lub uprawnioną osobę, po silnym wietrze, opadach atmosferycznych oraz działaniu innych czynników, stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa wykonania prac, i przerwach roboczych dłuższych niż 10 dni oraz okresowo, nie rzadziej niż raz w miesiącu.
- 4.5.28. Zakres czynności objętych sprawdzeniem, o którym mowa w ust. 1, określa instrukcja producenta lub projekt indywidualny.
- 4.5.29. W czasie burzy i przy wietrze o prędkości większej niż 10 m/s pracę na ruchomym podeście roboczym należy przerwać, a pomost podestu opuścić do najniższego położenia i zabezpieczyć przed jego przemieszczaniem.
- 4.5.30.** W przypadku braku dopływu prądu elektrycznego przez dłuższy okres czasu, znajdujący się w górze pomost ruchomego podestu roboczego należy opuścić za pomocą ręcznego urządzenia.

4.6. Roboty na wysokości

- 4.6.1. Osoby przebywające na stanowiskach pracy, znajdujące się na wysokości co najmniej 1 m od poziomu podłogi lub ziemi, powinny być zabezpieczone przed upadkiem z wysokości balustradą.
- 4.6.2. Otwory w stropach, na których prowadzone są roboty lub do których możliwy jest dostęp ludzi, należy zabezpieczyć przed możliwością wpadnięcia lub ogrodzić balustradą zgodnie z wytycznymi podanymi wyżej.

- 4.6.3. Pomosty robocze, wykonane z desek lub bali, powinny być dostosowane do zaprojektowanego obciążenia, szczelne i zabezpieczone przed zmianą położenia.
- 4.6.4. Otwory w ścianach zewnętrznych obiektu budowlanego, stropach lub inne, których dolna krawędź znajduje się poniżej 1,1 m od poziomu stropu lub pomostu, powinny być zabezpieczone balustradą.
- 4.6.5. Pozostawione w czasie wykonywania robót w ścianach otwory, zwłaszcza otwory na drzwi, balkony, szyby dźwigów, powinny być zabezpieczone balustradą.

4.7. Roboty ziemne

- 4.7.1. Roboty ziemne powinny być prowadzone na podstawie projektu, określającego położenie instalacji i urządzeń podziemnych, mogących znaleźć się w zasięgu prowadzonych robót.
- 4.7.2. Wykonywanie robót ziemnych w bezpośrednim sąsiedztwie sieci, takich jak: elektroenergetyczne, gazowe, telekomunikacyjne, ciepłownicze, wodociągowe i kanalizacyjne - powinno być poprzedzone określeniem przez kierownika budowy bezpiecznej odległości, w jakiej mogą być one wykonywane od istniejącej sieci, i sposobu wykonywania tych robót. Odległość tę ustala kierownik budowy w porozumieniu z właściwą jednostką, w której zarządzie lub użytkowaniu znajdują się te instalacje. Miejsca tych robót należy oznakować napisami ostrzegawczymi i ogrodzić.
- 4.7.3. W czasie wykonywania robót ziemnych miejsca niebezpieczne należy ogrodzić i umieścić napisy ostrzegawcze.
- 4.7.4. Prowadzenie robót ziemnych w pobliżu instalacji podziemnych powinno odbywać się ręcznie.
- 4.7.5. Wykopy o ścianach pionowych, nieumocnionych, bez rozparcia lub podparcia, mogą być wykonywane tylko do głębokości 1 m w gruntach zwartych, w przypadku gdy teren przy wykopie nie jest obciążony w pasie o szerokości równej głębokości wykopu.
- 4.7.6. Wykopy bez umocnień, o głębokości większej niż 1 m, lecz nie większej od 2 m, można wykonywać, jeżeli pozwalają na to wyniki badań gruntu i dokumentacja geologiczno-inżynierska.
- 4.7.7. Zabezpieczenie ażurowe ścian wykopów można stosować tylko w gruntach zwartych. Stosowanie zabezpieczenia ażurowego ścian wykopów w okresie zimowym jest zabronione.
- 4.7.8. W czasie wykonywania wykopów ze skarpami o bezpiecznym nachyleniu, zgodnym z przepisami odrębnymi, należy: 1) w pasie terenu przylegającego do górnej krawędzi skarpy, na szerokości równej trzykrotnej głębokości wykopu, wykonać spadki umożliwiające łatwy odpływ wód opadowych w kierunku od wykopu; 2) likwidować naruszenie struktury gruntu skarpy, usuwając naruszony grunt, z zachowaniem bezpiecznego nachylenia w każdym punkcie skarpy; 3) sprawdzać stan skarpy po deszczu, mrozie lub po dłuższej przerwie w pracy.

- 4.7.9. Jeżeli wykop osiągnie głębokość większą niż 1 m od poziomu terenu, należy wykonać zejście (wejście) do wykopu.
- 4.7.10. Odległość pomiędzy zejściami (wejściami) do wykopu nie powinna przekraczać 20 m.
- 4.7.11. Wchodzenie do wykopu i wychodzenie po rozporach oraz przemieszczanie osób urządzeniami służącymi do wydobywania urobku jest zabronione.
- 4.7.12. Każdorazowe rozpoczęcie robót w wykopie wymaga sprawdzenia stanu jego obudowy lub skarp.
- 4.7.13. Składowanie urobku, materiałów i wyrobów jest zabronione: 1) w odległości mniejszej niż 0,6 m od krawędzi wykopu, jeżeli ściany wykopu są obudowane oraz jeżeli obciążenie urobku jest przewidziane w doborze obudowy; 2) w strefie klina naturalnego odłamu gruntu, jeżeli ściany wykopu nie są obudowane.
- 4.7.14. Ruch środków transportowych obok wykopów powinien odbywać się poza granicą klina naturalnego odłamu gruntu.
- 4.7.15. W czasie zasypywania obudowanych wykopów zabezpieczenie należy demontować od dna wykopu i stopniowo usuwać je, w miarę zasypywania wykopu.
- 4.7.16. W czasie wykonywania robót ziemnych nie powinno dopuszczać się do tworzenia się nawisów gruntu.
- 4.7.17. Koparka w czasie pracy powinna być ustawiona w odległości od wykopu co najmniej 0,6 m poza granicą klina naturalnego odłamu gruntu.
- 4.7.18. Przy wykonywaniu robót ziemnych sprzętem zmechanizowanym należy wyznaczyć w terenie strefę niebezpieczną i odpowiednio ją oznakować.
- 4.7.19.** Przebywanie osób pomiędzy ścianą wykopu a koparką, nawet w czasie postoju, jest zabronione.

4.8. Gospodarka odpadami budowlanymi.

- 4.8.1. Odpadami powstającymi w trakcie rozbiórki będą w szczególności: odpady ogólnobudowlane (gruz budowlany z rozbiórek i budowy), złom stalowy, grunt, folie, opakowania z tworzyw sztucznych, odpady budowlane bitumiczne, resztki izolacji termicznych, szkło itp.
- 4.8.2. Zobowiązuje się wykonawcę lub wykonawców robót do zagospodarowania odpadów budowlanych we własnym zakresie, z zachowaniem obowiązujących przepisów oraz kontrolowania sposobu postępowania z odpadami.
- 4.8.3. Należy zapewnić selektywne zbieranie odpadów (zgodnie z ich klasyfikacją), następnie kierować je do uprawnionych odbiorców. Masy ziemne z terenu budowy należy przebadać pod kątem ewentualnych zanieczyszczeń substancjami ropopochodnymi i w zależności od zanieczyszczenia mogą być odpowiednio wykorzystane lub przekazane do utylizacji.

4.8.4. Odpady niebezpieczne powinny być właściwie przechowywane i odbierane przez odbiorców posiadających niezbędne uprawnienia.

Opracował:
Krzysztof Walczak